

УДК 657.42

ОБЛІК І АНАЛІЗ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Студ. І.О. Римар
Наук. керівник викл. Н.А. Глигало
Черкаський державний бізнес-коледж

Необоротні активи є одним з найважливіших об'єктів економічних наук зокрема бухгалтерського обліку. У сучасних умовах господарювання необоротні активи відіграють визначальну роль, оскільки вони становлять вагомий частину майна будь-якого суб'єкта господарювання. У бухгалтерському обліку до необоротних активів належать активи, призначені для використання протягом періоду більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік). Тобто вони обслуговують декілька циклів виробництва не змінюючи при цьому своєї натуральної форми. Облік необоротних активів в Україні ведеться відповідно до чинного законодавства, а саме законів, інструкцій, положень, плану рахунків, національних та міжнародних стандартів обліку.

Крім обліку важливий також аналіз необоротних активів. Таким чином у зв'язку із зміною законодавства введено нові форми фінансової звітності. Разом з цим формули основних аналітичних показників фінансового стану підприємства теж потребують коригувань.

Ефективність використання основних засобів оцінюють за системою натуральних і вартісних показників, основним серед яких є фондовіддача. Натуральні вимірники застосовуються здебільшого на підприємствах, які виробляють один вид продукції, вартісні — на підприємствах, що виробляють кілька видів продукції. Вартісний результат використання основних засобів з точки зору інтересів підприємства загалом найповніше відображає дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), значення якого відображено у формі № 2 фінансової звітності "Звіт про фінансові результати (ряд 035 до трансформації, ряд. 2000 за новою формою), поділений на первісну вартість основних засобів у формі № 1 «Баланс» (031 до трансформації, 1010 за новою формою). Для аналізу ефективності використання основних засобів можуть застосовувати також показник рентабельності основних засобів (відношення операційного прибутку підприємства до середньорічної вартості його основних засобів Ф. № 2, р.170 / Ф. № 1, р. 280 до трансформації, Ф. № 2, р. 2290 / Ф. № 1, р. 1300 за новими форм часткові показники, що характеризують використання окремих видів обладнання та виробничих площ.

Не менш важливим є показник ліквідності, іншими словами, здатність перетворити свої активи в кошти платежу для погашення короткострокових зобов'язань. Обчислюється як грошові кошти поділені на поточні зобов'язання. За старими формами фінансової звітності показник обчислюється як Ф. № 1, р. 230 + р. 240 / Ф. № 1, р. 620, нові формули значно полегшують обчислення показника Ф. № 1, р. 1165 / Ф. № 1, р. 1695.

На завершальному етапі аналізу визначають резерви збільшення обсягу виробленої продукції за рахунок введення в дію невстановленого обладнання, його заміни і модернізації, скорочення цілоденних і внутрішньозмінних простоїв, підвищення коефіцієнта змінності, впровадження нових технологій.

На сучасному етапі глобальної нестабільності розвитку вітчизняного виробництва підвищення ефективності використання необоротних активів має велике значення. Суб'єкти господарювання, що використовують необоротні активи повинні не прагнути їх модернізувати, але і максимально раціонально використовувати, своєчасний аналіз їх використання та рівня забезпеченості підприємства, а також адекватна їх оцінка є одними з головних ознак ефективного використання активів, що сприятиме поліпшенню фінансового стану та конкурентоспроможності підприємства.